

ІНСТИТУТ ГУМАНІТАРНИХ І СОЦІАЛЬНИХ НАУК

Інститут гуманітарних і соціальних наук

Розвиток Львівської політехніки як національного університету передбачає посилення соціогуманітарної складової в науковій роботі і навчальному процесі. Ці завдання успішно забезпечує Інститут гуманітарних і соціальних наук, створений 1992 року як Інститут гуманітарної освіти. Завдяки розробленим на кафедрах інституту навчальним програмам і ґрунтовному навчально-методичному забезпеченню студенти Львівської політехніки мають змогу не лише здобувати всебічні знання зі спеціальності, але й підвищувати свій культурно-просвітницький рівень, морально-гуманітарний потенціал, вдосконалювати культуру спілкування і розуміння сучасних суспільно-політичних процесів, набувати громадянсько-патріотичної свідомості. Крім того, інститут здійснює підготовку бакалаврів, спеціалістів і магістрів з документознавства та інформаційної діяльності, соціології, соціальної роботи, а також магістрів з управління навчальним закладом.

Після закінчення навчання найкращі випускники мають змогу продовжити свою наукову діяльність в аспірантурі. На базі інституту відкрито шість напрямів підготовки аспірантів: 13.00.01 — загальна педагогіка й історія педагогіки; 20.02.22 — військова історія; 22.00.03 — соціальні структури та соціальні відносини; 23.00.02 — політичні інститути та процеси; 25.00.02 — механізми державного управління, 07.00.01 — історія України.

Кафедра історії, теорії та практики культури

Кафедра ІТПК — науково-дослідний і навчальний осередок Національного університету «Львівська політехніка», що активно працює над формуванням гуманітарних засад української державності.

Кафедра досліджує і викладає гуманітарні дисципліни історичного, культурологічного, естетичного спрямувань, що допомагає всебічному розвитку висококваліфікованих спеціалістів, збагачуючи їхній духовний світ, підвищуючи рівень комунікабельності та примножуючи знання про духовну спадщину попередніх поколінь.

Традиційним напрямом науково-дослідницької та навчально-методичної діяльності кафедри є багатоглибке вивчення загальнонаціонального руху українського народу за відродження своєї державності в першій половині ХХ ст.

У 1993 р. при кафедрі вперше в Україні відкрито спеціалізовану вчену раду К 35.052.15 із захисту кандидатських дисертацій за спеціальністю «Військова історія».

До її складу входять 12 провідних фахівців із військової історії України, а очолює відомий фахівець — професор, доктор історичних наук, заслужений діяч науки і техніки України, академік Академії вищої школи України Леонтій Дециньський. Під його керівництвом сформувалася наукова школа військових істориків — понад 40 кандидатів історичних наук.

На кафедрі розгорнули свою наукову та викладацьку роботу вихованці професора Л. Є. Дециньського: кандидати історичних наук І. О. Гаврилів, Н. М. Барановська, Р. Д. Зінкевич, О. Г. Макаручак, О. Я. Мазур, А. І. Харук, В. С. Виздрик, А. Я. Нагірняк, Ж. В. Мина, І. М. Стасюк, І. Я. Хома, Л. В. Скорич.

Зберігають і примножують спадкоємність традицій наукової школи Львівської політехніки з військової історії кандидати історичних наук, доценти Р. Д. Зінкевич (науковий керівник дисертаційних досліджень Б. Д. Чорномаза, С. Я. Ліпкевич, В. П. Матяшук, В. Г. Ярового, О. Морушка), І. О. Гаврилів (науковий керівник І. В. Репіна, С. О. Лісіної, І. Я. Хоми), І. В. Буковський (науковий керівник Г. О. Гозуватенко), А. І. Харук (науковий керівник А. І. Сташка), С. В. Терський (науковий керівник В. І. Кійка).

На засіданнях ради, крім захисту кандидатських робіт, відбувається разовий захист докторських дисертацій. За час роботи спеціалізованої ради науковцями було успішно захищено близько 200 кандидатських дисертацій і одну докторську з проблем військової історії. Завдяки діяльності ради покращувався якісний стан науково-педагогічного штату не лише кафедри, а й Академії сухопутних військ ім. гетьмана П. Сагайдачного та інших навчальних закладів. У спеціалізованій раді захищаються дослідники, науковці, викладачі вищих навчальних закладів із різних регіонів України.

Комплексне дослідження проблематики національно-визвольних змагань українського народу періоду Першої і Другої світових воєн та міжвоєнного періоду сприяє об'єктивному і всебічному розкриттю ролі українського війська в утвердженні державності України. Багатоглибке

Доктор історичних наук, професор
Л. Є. Дециньський

наукові розвідки викладачів кафедри примножують здобутки наукової школи Львівської політехніки з питань військової історії.

Науковий колектив кафедри провів першу в незалежній Україні Міжнародну наукову конференцію з військової історії «Збройні сили України: історія та сучасність» (1991), а також виступив організатором понад десяти міжнародних та всеукраїнських наукових конференцій, зокрема міжнародної конференції, присвяченої українській дивізії «Галичина» (1993). У цьому науковому форумі брали участь понад 240 колишніх дивізіонників та їхніх синів, які прибули з Австрії, Англії, США, Німеччини, Франції, Італії та інших країн світу. У 1996 та 2006 рр. проведено всеукраїнські наукові конференції до ювілею видатного українського історика, першого президента Української держави Михайла Грушевського. У 2003 р. — Міжнародну наукову конференцію «Голодомор 1932–1933 рр. в Україні: уроки історії», у 1995 та 2005 рр. — Міжнародну наукову конференцію «Україна у Другій світовій війні», у 2007 р. — Всеукраїнську наукову конференцію «Українська державність доби Центральної Ради (до 90-річчя її утворення)» та ін.

З метою розбудови наукової діяльності кафедри як випускової розгорнулися наукові дослідження з проблематики:

1. Документознавство та документально-інформаційне забезпечення управлінської діяльності (теоретичні та методологічні засади документознавства, сутність основних концепцій документознавства; сутність і призначення керування документацією як складника загального управління установою; документальне забезпечення діяльності державних і недержавних установ, підприємств, організацій).

2. Документні потоки та ресурси (теорія й організація документальних потоків; особливості дослідження документальних та інформаційних потоків; формування та розвиток документних фондів: бібліотечних, архівних, музейних, інформаційних).

3. Інформаційно-аналітична діяльність (теоретичні основи інформаційно-аналітичної діяльності; умови становлення та розвитку інформаційно-аналітичної діяльності; роль інформаційної діяльності у розвитку країни; стан та основні досягнення у сфері інформаційно-аналітичної діяльності в Україні; форми й методи інформаційної діяльності в органах державної влади та управління підприємств, установ, організацій).

4. Комунікаційні технології (ділова комунікація; комунікативні стратегії установ; комунікативні технології в інформаційному суспільстві).

5. Професійна освіта (методика викладання спеціальних дисциплін, шляхи розвитку документознавчої галузі, особливості та характер спеціальних дисциплін та специфіка їх викладання).

З 1998 р. кафедра видає фаховий вісник «Держава і армія», в якому публікують свої наукові розвідки викладачі, аспіранти й здобувачі інституту та інших науково-навчальних закладів України.

Кілька перевиданих витримали популярні серед студентів і викладачів підручники, підготовлені кафедрою за редакцією проф. Л. Є. Дециньського і призначені для забезпечення навчального процесу з нормативних дисциплін «Історія України», «Історія української культури»: «Історія України та її державності», «Історія української та зарубіжної культури».

Наукове надбання кафедри

Кафедра ІТПК зосередила свою діяльність на забезпеченні студентів навчально-методичними матеріалами випускової спеціальності «Документознавство та інформаційна діяльність»: було підготовлено і видано навчальні посібники «Документознавство», «Діловодство», «Складання ділових документів», «Документознавча термінологія» (автор — к. філол. н., доцент М. В. Комова).

Викладачі кафедри ІТПК підготували і видали низку монографічних досліджень, що засвідчують подальшу розбудову наукової школи з військової історії України. Опубліковано монографії за результатами археологічних розвідок, вивчення документних пам'яток: «Лучеськ Х–ХV століття» (Львів, 2006), перший із трьох томів «Історії Луцька» (Львів, 2007, автор — к. і. н., доцент С. В. Терський). Ґрунтовно висвітлено розвиток авіаційної промисловості України в монографіях «Авіаційна фірма «Анатра», «Крила України», «Від К-4 до Су-2 Харківського авіазаводу (1926–1941)» к.і.н., доцента А. І. Харука.

Кафедра зробила вагомий науковий внесок у розбудову львовознавства. Енциклопедичні статті викладачів С. В. Терського, О. В. Шишки та інших увійшли до «Енциклопедії Львова» в 6 т., «Історії Львова» у 3 т.

Кафедра ІТПК зосереджує свої зусилля на вирішенні таких завдань:

- розробка комплексної програми вдосконалення змісту освіти і методів навчання з метою підготовки і видання підручників, посібників, навчально-методичних матеріалів зі спеціальності «Документознавство та інформаційна діяльність», дисциплін історичного та культурологічного циклів;

- розгортання науково-дослідних робіт із проблематики документознавства та інформаційної діяльності (організація наукових конференцій з питань документознавства та інформаційно-аналітичної діяльності, видання збірника наукових праць, залучення студентів до науково-дослідної роботи);

- налагодження зв'язків з органами державної влади для вдосконалення теоретичної і практичної підготовки студентів;

- розвиток міжнародних наукових контактів із питань підготовки фахівців зі спеціальності «Документознавство та інформаційна діяльність». Налагодження наукових зв'язків зі спорідненими кафедрами ВНЗ в Україні та за кордоном.

Кафедра соціології та соціальної роботи є своєрідним науковим центром генерування інновацій у соціальному

розвитку, нових підходів і технологій у сфері професійної діяльності соціальних працівників і соціологів, своєрідною «фабрикою думок», лабораторним майданчиком для перевірки їхньої дієздатності. Цьому сприяє науковий склад кафедри. Очолює кафедру доктор соціологічних наук, професор Володимир Маркович Піча. У колективі кафедри три доктори та чотири кандидати соціологічних наук, три кандидати педагогічних наук, два — біологічних, а також кандидат філософських та кандидат політичних наук, магістри та випускники кафедри. Усі вони щедро діляться своїми знаннями та досвідом зі своїми студентами на ниві соціологічних знань. Програми підготовки фахівців включають значну теоретичну базу та багатогранні і різноманітні практичні завдання.

Науковий пошук розглядається як інструмент удосконалення програм професійної підготовки соціологів та соціальних працівників у контексті розбудови професій «Соціологія» і «Соціальна робота» в Україні. Різноманітність підходів сприяє тому, що кафедра нині працює у двох наукових напрямках.

Науковий напрям соціальної роботи виник у Національному університеті «Львівська політехніка» в процесі створення програми професійної підготовки соціальних працівників у рамках виконання міжнародного українсько-канадського проекту «Реформування соціальних служб» (1999–2003).

Професія «Соціальна робота» є новою в Україні. Ефективність професійної підготовки соціальних працівників значною мірою залежить від наукового пошуку з питань теорії і практики соціальної роботи та професійної освіти у цій галузі. Вивчення передового світового досвіду, проектування нового досвіду на український ґрунт у процесі його адаптації до національних умов, дослідження особливостей формування вітчизняного досвіду на шляху становлення фаху «Соціальна робота» в Україні дозволило створити на базі кафедри соціології та соціальної роботи систему професійної підготовки соціальних працівників «університет-громада». Очолює науковий напрям соціальної роботи завідувачка секції соціальної роботи, доцент кафедри Ніна Михайлівна Гайдук, кандидат педагогічних наук, магістр соціальної роботи Манітобського університету (Канада), яка працює нині над докторською дисертацією. Науковими консультантами досліджень у галузі соціальної роботи є доктор Бредлі МакКензі, професор факультету соціальної

роботи Манітобського університету (Канада), доктор honoris causa Національного університету «Львівська політехніка», а також відомий вчений, доктор соціологічних наук Олег Леонідович Скідін, професор Гуманітарного університету «Запорізький інститут державного і муніципального управління».

Розвиток наукової думки представниками кафедри соціальної роботи посприяв виокремленню соціальної роботи як самостійного напрямку підготовки фахівців в Україні.

Науковий напрям соціології діє на кафедрі соціології та соціальної роботи паралельно з науковим напрямом соціальної роботи і тісно пов'язаний з ним. Очолює цей напрям знаний в Україні соціолог, доктор соціологічних наук, професор Володимир Маркович Піча. У межах наукового напрямку соціології зусилля викладачів і науковців зосереджено передусім на створенні наукової бази викладання соціології як навчальної дисципліни. Ще одне завдання наукового напрямку — соціологічне аналітичне забезпечення розвитку соціальної роботи в Україні, зокрема реформування соціальної сфери. Над цією проблематикою працюють доценти кафедри Лариса Дмитрівна Климанська і Віктор Євгенович Савка, чий докторські дисертаційні дослідження присвячено інституціоналізації соціальної роботи.

Для забезпечення поступального розвитку в науковому пошуку особливу увагу на кафедрі приділяють як підвищенню наукової кваліфікації викладацького складу (написанню монографій, підготовці та захисту кандидатських і докторських дисертацій), так і підготовці молодих науковців-дослідників із числа студентів та аспірантів.

Кафедра постійно шукає нових можливостей і шляхів зростання свого наукового потенціалу, спираючись на передовий вітчизняний і зарубіжний досвід у контексті входження України у світовий освітній простір.

Сферами стратегічного розвитку наукового потенціалу кафедри є такі:

1. Розвиток партнерської співпраці з вітчизняними та зарубіжними вищими закладами освіти: укладання угод про співпрацю з факультетами та кафедрами соціології і соціальної роботи (Національний університет «Киево-Могилянська академія», Волинський національний університет, Інститут слов'янознавства (м. Рівне); Манітобський університет (м. Вінніпег, Канада), Університет прикладних наук (м. Ерфурт, Німеччина), Університет м. Бельско-Бяла (Польща).

2. Розбудова Міжнародного науково-практичного центру «Інтеграція» з метою використання досвіду міжнародної співпраці кафедри як потужного ресурсу зростання її наукового потенціалу.

3. Посилення науково-дослідницької активності студентів і викладачів кафедри шляхом створення соціологічної лабораторії «Пульс громади» для проведення навчальних соціологічних досліджень, а також соціологічних досліджень на замовлення зовнішніх агенцій, включно з газетою «Аудиторія» та окремими інститутами Львівської політехніки.

4. Розвиток студентського самоврядування на основі розроблення студентами інноваційних дизайнів (соціальних послуг, створення студентської соціальної служби) студентського центру медіації, телефону довіри та інших соціальних проектів як у рамках вивчення ними професійно-орієнтованих

Під час засідання наукового семінару кафедри соціології та соціальної роботи. Зліва направо: доцент Р. О. Савчинський, доцент М. В. Школяр, доцент Н. М. Гайдук, професор Г. П. Васянович, старший викладач О. П. Галета

дисциплін і проходження практики, так і на замовлення зовнішніх агенцій.

5. Пошук наукових обдарувань серед шкільної та учнівської молоді шляхом розбудови програми наукової підготовки Малої технічної академії за напрямом «Соціологія і культура».

6. За результатами наукових досліджень ініціювання випуску (двічі на рік) наукового альманаху «Соціальна призма» з перспективою його подальшого перетворення на фахове видання для соціологів та соціальних працівників.

Наукова діяльність **кафедри політології** має історію майже 20-річного досвіду. Вагомий внесок у становлення та розвиток кафедри зробили відомі науковці: професори О. О. Шахов, В. І. Харченко, М. П. Гетьманчук, А. Ф. Колодій, О. І. Гринів, В. А. Шпилюк, Р. Я. Мирський. З 2007 р. навчально-науковий підрозділ очолює кандидат політичних наук, доцент Я. Б. Турчин.

Обговорення матеріалів збірника наукових праць «Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку». Зліва направо сидять: завідувач кафедри політології доцент Я. Б. Турчин, доценти М. А. Бучин, У. В. Ільницька, Г. І. Луцишин

Науково-дослідницька та навчально-методична діяльність кафедри за останнє десятиліття досягла якісно нового рівня. Суттєво розширилось коло наукових інтересів викладачів кафедри. Тематика наукових досліджень тісно пов'язана із проблемами сучасного державотворення в Україні та аналізом суспільно-політичних процесів загальнодержавного та світового рівнів. Із 2000 р. визначився основний напрям наукових досліджень кафедри — «Проблеми розбудови правової держави і громадянського суспільства в Україні». У контексті цього напрямку професорсько-викладацький колектив кафедри здійснює важливі наукові дослідження, охоплюючи широкий спектр актуальної суспільно-політичної проблематики сьогодення. Зокрема, в межах наукового напрямку проводяться фундаментальні дослідження з найважливіших проблем природничих, суспільних і гуманітарних наук, з проблем формування громадянського суспільства, правової держави; досліджуються проблеми і перспективи розвитку демократії в Україні, становлення й функціонування демократичних інститутів.

У межах наукового напрямку сформовано науковий напрям суспільно-політичних досліджень, яку очолює відомий у науковому світі доктор історичних наук, професор М. П. Гетьманчук. Значний внесок у розвиток наукового напрямку зробили професор О. О. Шахов, професор

Р. Я. Мирський; плідно працюють молоді талановиті науковці доц. Я. Б. Турчин, доц. М. А. Бучин, доц. У. В. Ільницька, доц. Г. І. Луцишин, ст. викл. Л. О. Кучма.

За роки своєї діяльності кафедра політології стала авторитетним науковим осередком, дослідження якого привертають увагу не лише науковців, а й представників політичних партій, громадських та громадсько-політичних організацій. Провідні спеціалісти кафедри надають консультації з питань організації політичного маркетингу і менеджменту, організації виборчих кампаній, формування політичного іміджу, проводять тренінги з ефективного застосування політичних технологій. Співпраця із суб'єктами політичного процесу щодо надання консультацій також сприяє актуалізації та модернізації навчальних програм відповідно до сучасних суспільно-політичних умов. Постійне удосконалення навчальних програм та впровадження новітніх технологій навчання дозволяють успішно реалізувати ключове завдання політології — формувати високу політичну свідомість і політичну культуру молодого покоління.

На особливу увагу заслуговує діяльність та функціонування Регіонального науково-освітнього центру з вивчення проблем голокосту і голодомору, який очолює професор кафедри політології Р. Я. Мирський. За результатами й масштабами своєї діяльності центр відомий не лише в Україні, а й у багатьох країнах світу.

З 1998 року кафедра видає фаховий збірник «Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку», де публікуються результати досліджень науковців України та країн Європи.

Значну увагу кафедра політології приділяє вихованню молодих науковців. З 1997 року функціонує аспірантура. За останнє десятиліття успішно захищено 13 кандидатських дисертацій та 1 докторська, триває плідна робота ще над трьома докторськими дисертаціями. Професорсько-викладацький склад кафедри активно долучається до участі у курсах на здобуття грантів.

Особливу увагу на кафедрі приділяють залученню студентів до науково-дослідницької роботи. Щороку участь у науково-теоретичних конференціях беруть близько 40 студентів університету. Найкращі молоді науковці представляють Львівську політехніку на всеукраїнських олімпіадах та міжнародних конференціях з політології.

Результати плідної науково-дослідницької діяльності кафедри втілено у численних наукових та науково-методичних виданнях. Науковці кафедри протягом останніх років опублікували низку монографій, які отримали визнання й схвальні відгуки у науковому світі: 2008 р. вийшла друком праця професора М. П. Гетьманчука «Між Московією і Варшавою: українське питання у радянсько-польських відносинах міжвоєнного періоду (1918–1939 рр.)». Результатом спільних наукових досліджень доц. Я. Б. Турчин та проф. М. П. Гетьманчука стала монографія «Сергій Шелухін: суспільно-політичні погляди і державотворчі ідеали» (2006). Наукові здобутки доц. О. О. Волинець знайшли втілення у двох монографіях: «УГКЦ і держава: теорія та практика взаємодії» (2007) й «Знаки часу та УГКЦ» (2009), які авторка підготувала спільно із проф. М. П. Гетьманчуком та доктором філос. наук Л. П. Ржиським. Вагомим внеском у розвиток політичної науки стала монографія молодого науковця

доц. М. А. Бучина «Ресурси виборчої кампанії та особливості їх використання в Україні» (2009). Ці фундаментальні дослідження науковців кафедри залишили яскравий слід у розвитку сучасної політології.

Наукова та навчально-методична діяльність кафедри ґрунтується на впровадженні нових підходів до підготовки майбутніх спеціалістів. Викладання політології здійснюється із врахуванням найновіших сучасних вітчизняних і світових надбань у гуманітарній галузі. В основу функціонування кафедри покладено завдання формувати національно свідомих висококваліфікованих фахівців, здатних критично та об'єктивно оцінювати суспільно-політичну дійсність, аналізувати політичні процеси, сприяти утвердженню української державності та бути активними учасниками політичного процесу.

З метою залучення молоді до активної участі у політичному житті країни на кафедрі створено студентський гурток, діяльність якого спрямована на поглиблення теоретичних знань з політології, застосування їх при аналізі актуальних суспільно-політичних проблем України та світового співтовариства.

За визначні успіхи у науковій і педагогічній роботі та заслуги перед «Львівською політехнікою» кафедру політології було нагороджено Почесною грамотою.

Кафедра української мови

За двадцять років свого існування у Львівській політехніці на кафедрі української мови (завідувач кафедри — канд. філол. наук, доцент Г. Л. Вознюк) сформувався науковий напрям із дослідження української термінології, культури мовлення та соціоісторичних аспектів української мови під керівництвом професора Льва Михайловича Полюги.

Науково-дослідницька діяльність кафедри спрямована на вивчення актуальних питань функціонування та розвитку лексико-граматичної системи української мови, проблем українського термінознавства, українського правопису та культури мовлення, а також опрацювання соціоісторичних та креативних аспектів української мови. Це сприяє подальшому утвердженню української мови як державної, розвитку її функціональних стилів, стандартизації галузевих терміносистем тощо. Впровадження творчого доробку викладачів кафедри в навчальний процес забезпечує поглиблення знань студентів з питань фахового мовлення та культури української мови.

Працівники кафедри, серед яких — доктор філологічних наук і 11 кандидатів філологічних наук, особливо активно

Завідувач кафедри,
канд. філол. наук,
доцент Г. Л. Вознюк

опрацьовують питання формування терміносистем різних наукових дисциплін, проблеми українського термінознавства, культури української мови, її правопису та історії. Науковці кафедри захистили шість кандидатських дисертацій, присвячених дослідженням термінології: Г. Наконечна. «Формування і розвиток української хімічної термінології» (1994 р.), З. Куньч. «Становлення і розвиток української риторичної термінології» (1997 р.), О. Микитюк.

Науковий доробок кафедри української мови

«Українські абстрактні іменники в загальноживаній і термінній лексиці» (1997 р.), О. Литвин. «Становлення української машинобудівної термінології» (2001 р.), С. Булик-Верхола. «Формування і розвиток української музичної термінології» (2003 р.), Ю. Теглівець. «Складені назви із семою «вода» в сучасній українській науково-технічній термінології» (2007 р.). Крім того, захищено дисертації з інших проблем українського мовознавства в межах роботи наукової проблематики кафедри. Це кандидатські дисертації І. Фаріон. «Українські прізвищеві назви наприкінці XVIII — поч. XIX ст. (чоловічі найменування) регіону Підкарпатської Львівщини» (1996 р.), А. Середницької. «Ідеографічний поділ дієслів руху сучасної української літературної мови» (2002 р.). Сьогодні науковці кафедри активно працюють над докторськими дисертаціями. Так І. Фаріон досліджує соціоісторичні аспекти української мови, зокрема її суспільний статус у діячості.

Опрацьовуючи різні наукові проблеми, викладачі кафедри підготували й опублікували дев'ять монографій. Серед них такі: Наконечна Г. В. Українська науково-технічна термінологія: історія і сьогодення. — Львів: «Кальварія», 1999 р.; Фаріон І. Д. Мова — краса і сила: Суспільно-креативна роль української мови в XI — середині XIX ст. — Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2006 р.; Куньч З. Й. Українська риторична термінологія: історія та сучасність. — Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2006 р.; Фаріон І. Д. Отець Маркіян Шашкевич — український мовотворець. — Львів: «Свічадо», 2007 р.; Фаріон І. Д. Правопис — корсет мови? Український правопис як культурно-політичний вибір. — Львів: «Свічадо», 2007 р.; Фаріон І. Д. Мовна форма: знищення, пошук, віднова — Івано-Франківськ: Місто НВ, 2009 р.

Ще один важливий аспект роботи кафедри — це укладання словників різних типів: термінологічних тлумачних, термінологічних перекладних, загальномовних. Лише за останні роки викладачі кафедри опублікували понад 30 словників. Зокрема, професор Л. М. Полюга уклад «Словник українських синонімів і антонімів» (Київ, 2007 р.); «Словник синонімів української мови» (Київ, 2001 р.); «Повний словник антонімів української мови» (Київ, 2006, 2008 рр.); «Словник українських морфем» (Київ, 2001 р.), у співавторстві видав перекладний «Російсько-український та українсько-російський словник термінів будівництва й архітектури: У 2 т.» (Львів, 2007 р.); Г. Л. Вознюк у співавторстві із

А. Г. Загороднім підготував низку термінологічних словників, серед яких «Фінансовий словник» (Львів, 1996, 1997, 2000, 2002 рр.); «Словник банківських термінів» (Київ, 2000 р.); «Облік і аудит» (Львів, 2002 р.), «Інвестиційний словник» (Львів, 2005 р.); «Фінансово-економічний словник» (Львів, 2005 р., Київ, 2007 р.); «Ринок фінансових послуг» (Львів, 2008 р.) та інші галузеві економічні словники, а також брав співавторську участь у підготовці матеріалів до тритомної «Економічної енциклопедії» (Київ, 2000 р.) та «Енциклопедії банківської справи України» (Київ, 2001 р.). Куныч З. Й. укла-ла «Універсальний словник української мови» (Тернопіль, 2004, 2007 рр.); тлумачний «Риторичний словник» (Київ, 1997 р.); у співавторстві видала тлумачні словники «Конфліктологія. Словник: поняття, категорії, терміни» (Львів, 2007 р.) та «Соціальна політика: Словник: Поняття, категорії, терміни» (Львів, 2008, 2009).

Кафедра активно працює над удосконаленням своєї навчально-методичної бази, готуючи навчально-методичні матеріали, посібники, підручники з тих навчальних дисциплін, які читають викладачі кафедри, широко використовуючи в них свої науково-теоретичні напрацювання. Видано низку загальноосвітніх матеріалів, що можуть бути використані для підготовки фахівців усіх спеціальностей, а також спеціалізовані матеріали для окремих напрямів підготовки.

Кафедра філософії

Розпочала свою діяльність у 1957/1958 навчальному році, виділившись із загальноінститутської кафедри соціальних наук. Попри те, що діяльність кафедри в ті часи носила яскраво виражений ідеологічний характер, існував непоганий контакт кафедри із факультетами Львівської політехніки. Цьому сприяла загальнокафедральна тема досліджень «Ідейна спрямованість викладання спеціальних дисциплін в технічному вищому навчальному закладі». До опрацювання цієї теми було залучено як викладачів кафедри філософії, так і викладачів спеціальних кафедр.

На початку 90-х років кафедра розпочинає активно вести пошуки у сфері випробовування нових методик викладання філософських дисциплін, радикально змінює програму викладання філософії та спрямування наукових досліджень. Кафедра вперше в Україні розробила програму навчального курсу «Філософія науки і техніки» для рівня магістерської підготовки, яку успішно представляла на

семінарі Міністерства освіти в м. Харкові у 1996 р. Цей курс викладають магістрам деяких навчально-наукових інститутів і нині. Він удосконалюється, оновлюється новітніми науковими даними.

Кафедра цілеспрямовано працює над організацією і проведенням наукових конференцій. Так лише останнім часом проведено понад 15 наукових конференцій державного рівня, організовано 5 міжнародних конференцій, більше двох десятків круглих столів із філософської тематики. Саме кафедра філософії Львівської політехніки постає одним з ініціаторів проведення щорічних читань, присвячених пам'яті засновника Львівсько-Варшавської філософської школи К. Твардовського. Тематика цих читань щороку змінюється, а в цілому їх проведено вже двадцять. Майже половина з них мала рівень міжнародних наукових конференцій, в яких брали участь представники Росії, Білорусії, Польщі, Словаччини. Деякі міжвідомчі круглі столи, організовані й проведені з ініціативи кафедри, були досить своєрідними: так на круглому столі, присвяченому 100-річчю від дня народження видатного французького філософа Ж.-П. Сартра, виступала Людмила Федорівна Ігнат'єва, яка мала свого часу особисту зустріч із цим ученим; круглий стіл, присвячений творчій спадщині Рене Декарта, вилився у жваве обговорення проблем перекладу філософських текстів із презентацією проекту нового видання творів філософа. Останнім часом проведення наукових заходів кафедри супроводжується виставками-продажами філософської та культурологічної літератури.

Наприкінці ХХ ст. на кафедрі запроваджено підготовку аспірантів за спеціальністю 09.00.02 «Діалектика і методологія пізнання», а з 2002 року розпочалося видання фахового філософського часопису «Вісник Національного університету «Львівська політехніка», серія «Філософські науки», що виходить раз на рік. Щороку кафедра виступає співвидавцем фахового збірника наукових праць під назвою «Філософські пошуки», засновником якого є Асоціація філософських спілок України. Працівниками кафедри за останні 10 років видано 3 наукові монографії, 10 навчальних посібників з різних філософських дисциплін, понад 15 методичних вказівок. Наукову монографію проф. В. Л. Петрушенка «Епістемологія як філософська теорія знання» в рецензії, розміщеній у центральному філософському часописі України «Філософська думка», було оцінено як «першу ластівку вітчизняної епістемології». Кафедра продовжує працювати із магістрантами та аспірантами Львівської політехніки, на даний час аспірантський курс філософії проходять щороку понад 100 аспірантів стаціонару, щороку складають кандидатські іспити з філософії близько 180 осіб. Кафедра приділяє велику увагу науковій роботі із студентами: проводить наукові конференції, організовує публікації студентських праць. Має добру славу студентський філософський гурток, який у позанавчальний час регулярно відвідують від 35 до 60 студентів.

На початку ХХІ ст. до складу кафедри входили 3 доктори філософських наук, що успішно очолювали роботу над кафедральною темою наукових досліджень «Філософсько-світоглядні та методологічні засади державотворчого процесу в Україні». Саме на основі опрацювання цієї теми формуються наукові збірки кафедри та оновлюються методичні видання, підручники та посібники. На кафедрі склалися

Завідувач кафедри філософії професор В. Л. Петрушенко (сидить) серед учасників Всеукраїнської наукової конференції «Дев'ятнадцять читань, присвячені пам'яті К. Твардовського, засновника Львівсько-Варшавської філософської школи»

умови для формування наукового напрямку когнітивної та культурної антропології на чолі із завідувачем кафедри, доктором філософських наук, професором Віктором Леонтьовичем Петрушенком. На сьогодні 3 викладачі кафедри завершують роботу над докторськими дисертаціями філософсько-методологічного та антропологічного спрямування, працюють над підготовкою докторських дисертацій ще 2 викладачі, троє молодих викладачів завершують роботу над кандидатськими дисертаціями.

Кафедра має угоду про наукову співпрацю з Інститутом філософії Лодзинського університету (Польща) та з Вінницьким національним технічним університетом. У рамках цих угод проводяться наукові конференції та здійснюються публікації результатів наукових досліджень.

Кафедра іноземних мов

За 65 років свого розвитку кафедра іноземних мов активно пропагувала та запроваджувала вивчення англійської, німецької, французької, іспанської мов, а в новітній час колектив кафедри розпочав викладання японської та латинської мов із залученням найсучасніших вітчизняних і світових здобутків у гуманітарній сфері. Кафедра орієнтується на формування національно свідомих високоосвічених спеціалістів, які активно використовують іноземні мови для виконання найскладніших завдань, що постають перед ними у зв'язку із науково-технічним розвитком сучасного суспільства, утвердженням української державності та підняттям престижу національних фахівців.

*В. В. Задорожний,
к. філол. н., доцент,
завідувач кафедри*

Нині на кафедрі працюють 13 доцентів, кандидатів наук: професор Тихон Лещук, Ігор Карий, Інеса Байбакова, Юрій Домбровський, Володимир Задорожний, Ірина Ключковська, Андрій Моторний, Олександра Гасько, Наталія Муқан, Уляна Гнідець, Оксана Білик, а також два доценти: завідувачка секції німецької мови Мирослава Весна та завідувач секції японської мови Мирон Федоришин, який організував впровадження японської мови як другої іноземної і на кафедрі прикладної лінгвістики.

Успішно захистили кандидатські дисертації викладачі Майя Бабкіна та Ірина Миськів.

Викладачі кафедри активно працюють над питаннями формування терміносистем різних наукових напрямів, проблем англійського, німецького, французького, іспанського та японського термінознавства, проблем взаємовпливів української та іноземних мов та методики викладання іноземних мов у світлі Болонського процесу. Колектив кафедри видав із грифом МОН України 4 підручники з англійської мови, 3 підручники з німецької мови, підручник із французької мови, а також підручник з латинської мови і монографії Т. Й. Лещука «Науково-технічна термінологія. Стан і перспективи» та «Vade mecum. Моя педагогічна система»; навчальний посібник із грифом МОН України «Німецько-український термінологічний посібник з історії архітектури та містобудування» (за ред. Г. П. Петришин); навчальний посібник (у двох частинах) та підручник із грифом МОН

України «Англійська мова для менеджерів» (за ред. Н. В. Муқан); навчальний посібник із грифом МОН України «Англійська мова для логістів» (за ред. Н. В. Муқан); навчальний посібник «Освіта в Європі: основні характеристики» (за ред. М. П. Лещенко). Нині кафедра співпрацює з посольством Японії та міжнародним університетом Судзука на основі угоди про співпрацю між університетами, де у 2008 році успішно пройшла піврічне стажування викладач кафедри Л. В. Богдан. Три викладачі кафедри — доц. М. С. Федоришин, викл. І. Л. Зорій, викл. Л. В. Богдан — пройшли стажування в Японії та видали у співавторстві перший в Україні підручник українською мовою у двох частинах «Minna no Nihongo» загальним обсягом 400 сторінок.

Науково-дослідну роботу кафедра іноземних мов здійснює відповідно до чотирьох напрямів у рамках комплексних науково-методичних тем. Перша тема: «Удосконалення викладання іноземних мов у контексті Болонського процесу», її науковий керівник — доцент І. М. Байбакова. У межах цієї теми в січні 2006 р. Н. В. Муқан захистила дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук на тему «Підготовка вчителя загальноосвітньої школи в Канаді». Зараз доц. Н. В. Муқан працює над докторською дисертацією на тему «Професійний розвиток учителів загальноосвітніх шкіл у системах неперервної педагогічної освіти Великої Британії, Канади, США» і перебуває в докторантурі Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Ст. викл. М. І. Бабкіна 2009 р. захистила дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук на тему: «Формування активної громадянської позиції підлітків у позакласній виховній роботі загальноосвітньої школи».

Друга тема: «Проблеми взаємопов'язаного навчання основних видів мовленнєвої діяльності», науковий керівник — доцент В. В. Задорожний. У межах цієї тематики було захищено дві дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук: доцент І. М. Ключковська 2006 р. захистила дисертацію на тему «Структурування змісту інтегративного підручника з іноземних мов для майбутніх фахівців інженерних спеціальностей» та старший викладач О. С. Білик 2009 р. захистила дисертацію на тему «Педагогічні умови інтеграції методів навчання фахових дисциплін майбутніх будівельників у вищих технічних навчальних закладах».

Третя тема: «Дослідження структурно-семантичних і лінгвістичних особливостей науково-технічної та художньої літератури», науковий керівник — доцент О. Л. Гасько. У межах цієї проблематики вона захистила дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук на тему «Словотвірна структура та міжчастиномовний тезаурус лексико-семантичного поля «strong-weak» в історії англійської мови» (2005 р.), а викладач С. Л. Голощук подала до захисту дисертацію на тему «Лінгвокогнітивні аспекти спонукального дискурсу».

Четверта тема: «Проблеми методу і майстерності зарубіжних письменників», науковий керівник — доцент Ю. О. Домбровський. За цією тематикою у 2008 р. ст. викл. кафедри У. С. Гнідець захистила дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук на тему «Специфіка комунікації у літературі для дітей та юнацтва (на матеріалі сучасної німецькомовної прози)».

Кафедра іноземних мов досягла значних успіхів у підготовці студентів, які є неодноразовими переможцями Всеукраїнських олімпіад з англійської, німецької, французької та японської мов. Багато з них вибороли престижні міжнародні гранти на навчання в зарубіжних країнах, захищають магістерські кваліфікаційні роботи іноземними мовами.

Кафедра психології, педагогіки і права

Створено 1969 року (перша назва — кафедра інженерно-педагогічної підготовки) і переіменовано в 2007 р.

На кафедрі розвинуто науковий напрям «Системні дослідження впливів на «людський фактор» з позицій психології, педагогіки, права та кібернетики», яка широко відома своїми науковими і практичними досягненнями в галузі ергономіки, психології управління, професійної орієнтації, психодіагностики.

Завідувач кафедри психології, педагогіки і права доктор біологічних наук, кандидат технічних наук, відмінник освіти України проф. Кизименко Леонід Дмитрович очолює науковий колектив кафедри понад 30 років. Під його керівництвом захищено 12 кандидатських дисертацій і одну докторську. Йому належать понад 200 наукових і методичних праць. Проф. Л. Д. Кизименко — член спеціалізованої вченої ради Інституту кібернетики НАН України. Під його керівництвом виконано кілька десятків науково-практичних розробок, котрі впроваджено у різних галузях народного господарства і які дали вагомий економічний і соціальний ефект. Він є автором принципів управління і маніпуляції поведінки людини, котрі використовуються в діяльності державних службовців, у системі освіти, в рекламі тощо. Розроблені під його керівництвом експрес-психодіагностичні технології для профорієнтації і профпідготовки — «Покликання», «Дидакт» та ін. — допомогли понад 700 тис. молодим людям на пострадянському просторі зробити свій професійний вибір. Комп'ютерна діагностична технологія «Здоров'я» може забезпечити експрес-діагностику стану основних функціональних систем людини у виробничих і побутових умовах; інші експрес-діагностики зроблено для відбору працівників митної служби, працівників Міністерства внутрішніх справ тощо. За видатну виробничу, науково-педагогічну та громадську діяльність його нагороджено знаком «Петро Могила», Почесними грамотами Національного університету «Львівська політехніка».

На сьогодні на кафедрі працюють один доктор і десять кандидатів наук, які працюють над вирішенням таких актуальних проблем:

- вдосконалення механізмів державного управління шляхом використання доробку психології управління, економіки і загальної теорії систем;
- дослідження можливостей підсилення психологічного захисту в умовах відкритого інформаційного простору;
- інженерно-психологічні проблеми врахування антропометричних характеристик, параметрів аналізаторів, задач біоніки щодо «машинно-людських» комплексів, практичні

питання конструювання засобів відображення інформації, органів управління тощо;

- сумісність параметрів людини і характеристик соціотехнічних комплексів, а саме: енергетична, інформаційна, психологічна тощо;

- нові технології освіти (методологія дослідження і проєктування технологій освіти у вищій школі, порівняння технологій освіти тощо);

- проблеми науково-педагогічних кадрів (наукові проблеми управління якістю підготовки кадрів, концептуальні основи кадрової політики, безперервна освіта тощо), зокрема підвищення кваліфікації керівних кадрів у системі освіти та державного управління Львівщини і України в цілому;

- проблеми управління якістю вищої освіти (кваліметрія в освіті, розробка моделей контролю якості підготовки спеціалістів, атестація кадрів, акредитація ВНЗ та ін.) в умовах входження в Болонський процес;

- соціально-філософські проблеми освіти (гуманізація технічної освіти, її методологічні проблеми, дидактика вищої школи, реформування освіти тощо);

- постановка і вирішення задач визначення психологічної складності робіт з метою забезпечення надійної діяльності людини у системах різного типу;

- психологічна діагностика (концептуальні основи психодіагностики, котрі підлягають контролю, проблеми експрес-діагностики з використанням комп'ютерної техніки, створення нових технологій атестації кадрового потенціалу тощо);

- психологічний аналіз взаємозв'язків «вплив—відгук» у соціотехнічних системах із метою визначення оптимальних діапазонів впливів, границь використання стереотипованих поведінкових дій і схем, сублімінальних (підпорогових) впливів (визначення квазі-передавальної функції людини при вирішенні задач різної складності у промисловості тощо);

- психологічні проблеми системного методу конструювання машин, механізмів, приладів, систем контролю тощо.

Дослідження провадяться згідно з науковим планом Львівської політехніки, регіональними і державними програмами. Науковці кафедри разом працюють із працівниками Дослідницького центру Міністерства освіти і науки України — ДЦ МОНУ (при Національному університеті «Львівська політехніка»). ДЦ МОНУ створено у 1987 р. під керівництвом професора Л. Д. Кизименка. До складу ДЦ МОНУ входять Навчальний центр, де надається друга вища освіта, і дослідницькі підрозділи.

Зусиллями працівників кафедри ППП і ДЦ МОНУ в межах психолого-педагогічного відділення — навчального підрозділу Дослідницького центру проводиться переідеологічна підготовка педагогічних кадрів (кваліфікаційний рівень «спеціаліст»). За час існування Навчального центру другу вищу освіту здобули понад 1000 осіб, що суттєво вплинуло на підвищення якості кадрового потенціалу регіональної системи освіти. Серед випускників центру — директори і завучі навчальних закладів різних рівнів акредитації, представники багатьох областей України — Львівської, Хмельницької, Рівненської, Закарпатської, Тернопільської, Черкаської, Одеської, Київської та ін.

Кафедра ППП співпрацює з низкою установ (навчальними і науково-дослідними) Польщі, Росії, Канади, Латвії, Швеції, Франції. Видається науково-практичний Інтернет-

Л. Д. Кизименко,
д. б. н., к. т. н., професор

журнал «Соціотехнічні системи» на сайті кафедри. На кафедрі ППП успішно ведеться підготовка аспірантів за спеціальністю 25.00.02 «Механізми державного управління». Аспіранти кафедри беруть активну участь у роботі міжнародних та республіканських конференцій, зокрема організованих Національною академією державного управління при Президентові України у Львові, Одесі та Харкові. Студенти випускової спеціальності є призерами олімпіад з психології та педагогіки, беруть участь у кафедральних, республіканських і міжнародних конференціях, активно долучаються до наукової роботи кафедри.

Починаючи з 2003 р., кожні два роки кафедра ППП організовує і проводить міжнародну науково-практичну конференцію «Управління в освіті», на якій обговорюють актуальні проблеми вдосконалення системи освіти. Організаторами й активними учасниками конференції є Міністерство освіти і науки України, Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОНУ, Управління освіти і науки Львівської облдержадміністрації, Національний університет «Львівська політехніка», Українська інженерно-педагогічна академія, Закарпатський державний університет, Європейський університет (Львівська філія), ДЦ МОНУ (при Національному університеті «Львівська політехніка»), Люблінський Католицький університет (м. Люблін, Республіка Польща), Дослідницький центр проблем якості підготовки спеціалістів МІСiС (м. Москва, Російська Федерація).

Кафедрою ППП реалізуються проекти зі створення систем атестації державних службовців, викладачів НУ «Львівська політехніка», виконуються роботи з удосконалення сучасних технологій навчання, з впровадження систем комп'ютерної атестації у виробництві, при підготовці менеджерів тощо. Розроблена концепція підготовки практичних психологів, котрі мають «закрити» прогалину в першу чергу у сфері індустріальної психології. Передбачено, що такі фахівці мають бути орієнтовані на практичне вирішення завдань з оптимізації соціотехнічних систем.

З теоретико-практичних впроваджень кафедри ППП слід відзначити створені методи досліджень компонентів складних соціотехнічних комплексів і їхніх компонентів (ліній і вузлів управління), впровадження у виробництво численних науково-практичних розробок, котрі використовуються на теренах пострадянського простору, зокрема:

- системи управління соціотехнічними комплексами з управлінням від керуючих електронних машин — у чорній металургії (на металургійному заводі ім. Ілліча у Маріуполі, на Магнітогорському і Ново-Липецькому металургійних комбінатах;

- визначено і досліджено психологічні еталони людини, що дозволило створити оригінальний математичний апарат із використанням лінгвістичних (нечітких) оцінок для цілей профвідбору, для взаємостиковки «живих» і технічних компонентів соціотехнічних систем, для інженерних методів розрахунків і створення алгоритмів управління у людино-машинних комплексах, для опису функціонування гібридних систем з важкометризованими параметрами, в системах управління оборонними комплексами тощо;

- розроблено і впроваджено у виробництво інноваційні принципи управління компонентами гібридних соціотехнічних комплексів;

- розроблено методи вдосконалення організаційних структур установ, що дозволило покращити часові і надійнісні показники функціонування систем управління виробничими об'єднаннями і комбінатами;

- створено і впроваджено у виробництво принципово нові методи візуалізації в системах управління рухомими об'єктами, що порівняно з кращими світовими взірцями довело їхню перевагу в частині витрат машинного часу і зменшення зусиль людини-оператора;

- створено, впроваджено і досліджено систему навчання і підготовки кадрів із метою підвищення продуктивності праці для підприємств паперової промисловості (Львівська картонна фабрика, ХЦПК — Херсонський целюлозно-паперовий комбінат, Львівський завод «Реактив», Львівенерго-ремонт);

- проводяться роботи з оптимізації навчального процесу у вищих навчальних закладах, зокрема розроблено нормативи озброєння технічними засобами навчання. Досліджуються інженерно-педагогічні і психологічні питання технізації навчального процесу, розроблено, досліджено і впроваджено у виробництво системи навчання і профвідбору працівників із метою підвищення ефективності і безпеки праці;

- створено автоматизовану систему атестації викладачів (АСА-П) з урахуванням викладацьких якостей «Очима студентів». Систему впроваджено у Національному університеті «Львівська політехніка»;

- створено автоматизовану систему атестації інженерно-технічних працівників — резерву на висування на керівні посади (АСА-ІТР);

- розроблено, створено, впроваджено і досліджено численні тренажери для підготовки людини-оператора для спеціальних соціотехнічних систем, зокрема для управління рухомими об'єктами (Інститут кібернетики НАН України, Науково-дослідний інститут авіаційної промисловості у м. Жуковському (РФ)).

Кафедра ППП постійно працює над проблемами вдосконалення якості кадрового потенціалу як власного, так і установ у промисловості, державній службі і бізнесі.

Кафедра фізичного виховання

Наукову та навчально-методичну діяльність кафедри фізичного виховання спрямовано на впровадження нових підходів до підготовки фізично здорових, дисциплінованих та морально загартованих молодих спеціалістів. Відповідно до вимог часу кафедра проводить навчальний процес із фізичного виховання, науково-методичну, спортивну, фізкультурно-оздоровчу і виховну роботу. Кафедру очолює доктор педагогічних наук, доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор, заслужений тренер України В. М. Корягін.

Викладачі кафедри фізичного виховання беруть активну участь у міжнародних, національних та обласних конгресах, наукових

*В. М. Корягін,
доктор педагогічних
наук, доктор наук
з фізичного виховання
та спорту, професор*

конференціях із проблем фізичного виховання та спорту. Наказами Мінвузу УРСР кафедру визначали як базу для організації та проведення наукових конференцій. У 1987 році на базі кафедри було проведено Всесоюзну наукову конференцію з проблем фізичної культури та спорту. Починаючи з 1982 року, щороку на кафедрі проводяться студентські наукові конференції з питань фізичної культури і спорту.

Значну організаційну роботу із впровадження наукових досліджень, сучасних технологій у практику тренувального процесу збірних команд з ігрових видів спорту здійснюють професор Віктор Максимович Корягін, доценти Арнольд Андрійович Прохоров та Анатолій Миколайович Заверікін, старший викладач Юхим Борисович Окуп.

Кафедра фізичного виховання має тісні науково-методичні контакти з Львівською академією Сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного. Викладачі кафедри видали п'ять науково-методичних посібників для курсантів Військової академії. Доценти О. М. Калиніченко та В. В. Михайлов були співавторами підручника для Міністерства оборони України «Теорія та організація фізичної підготовки військ». Доцент О. М. Калиніченко є експертом міжнародного олімпійського комітету з теорії та практики стрільби з лука.

Викладачі кафедри виконують науково-дослідну держбюджетну роботу за такими напрямами:

Національні традиції розвитку фізичної культури і спорту у західних областях України — науковий керівник доцент О. М. Калиніченко.

Виховання студентської молоді за ідеалами гуманізму Олімпійського руху — науковий керівник доцент А. А. Прохоров.

Навчально-методичні основи підготовки спортсменів в умовах вищих навчальних закладів — науковий керівник доцент В. В. Михайлов.

Науково-методичні основи підготовки спортсменів в умовах вищих навчальних закладів — науковий керівник професор В. М. Корягін.

Загалом протягом останніх років за напрямами держбюджетних тем було захищено такі дисертації на здобуття звання кандидата педагогічних наук, кандидата біологічних наук та кандидата наук з фізичного виховання та спорту:

Під час науково-методичного семінару кафедри. Зліва направо: доцент О. М. Калиніченко, старший викладач Ю. Б. Окуп, старший викладач Є. В. Сербо, доцент В. В. Михайлов, старший викладач Я. Д. Кубрак, доцент А. В. Прохоров

О. М. Калиніченко. Формування структури рухових дій стрільців з лука за допомогою технічних засобів навчання. — 1995;

Г. Д. Галайтатий. Фізіологічна характеристика фізичної і розумової працездатності студентів з різним рейтингом успішності і фізичної підготовленості. — 1997;

Л. В. Козіброда. Організаційно-методичні аспекти фізичного виховання дітей старшого дошкільного віку з відхиленнями в стані здоров'я. — 2006;

Ф. І. Загура. Морфо-функціональні та техніко-тактичні характеристики кваліфікованих дзюдоїстів. — 2007;

А. С. Андрес. Удосконалення фізичної підготовки багаторборців військово-спортивного комплексу. — 2007.

Нині викладачі кафедри активно ведуть наукову та науково-методичну роботу, зокрема старші викладачі О. К. Заліско та О. А. Череповська працюють над кандидатськими дисертаціями. У 2008 році викладачі кафедри розробили та отримали патент на винахід № u 200811889 «Спосіб тренування реакції спортсмена», автори: В. М. Корягін, Ю. Б. Окуп, В. М. Сушинський, О. З. Блавт.

Кафедра стала ініціатором розробки організаційних форм та методів роботи студентських оздоровчо-спортивних таборів, впровадження в життя державних тестів України з фізичного виховання, розробки методики проведення занять з фізичного виховання за інтересами та зі студентами спеціальних медичних груп.